

ว. 5/302
ร. 1 ก. 53
เวลา 10.00

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 6392
วันที่ 1 ก. ย. 2553 เวลา 13.25

ที่ วท (ปคร) ๕๓๐๒/๕๓๐๖๒

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุมัติลงนามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งราชอาณาจักรไทยกับองค์การการบินและอวกาศแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในสาขาเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๕๐๔/๔๔๘ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓
๓. (Draft) Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Russian Federation on Cooperation in the Field of the Exploration and Use of Outer Space for Peaceful Purposes
๔. ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ

ด้วยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ขอเสนอเรื่อง ขออนุมัติลงนามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งราชอาณาจักรไทยกับองค์การการบินและอวกาศแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในสาขาเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

/ต่อมา...

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ว่า กระทรวงการต่างประเทศ สหพันธรัฐรัสเซีย ประสงค์ที่จะยกระดับบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งราชอาณาจักรไทยกับองค์การการบินและอวกาศแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในสาขาเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้ที่ได้มีการลงนาม เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๕ ให้เป็นความตกลงในระดับรัฐบาลเพื่อขยายขอบเขตความร่วมมือให้กว้างขวางยิ่งขึ้น กระทรวงการต่างประเทศ สหพันธรัฐรัสเซีย จึงเสนอให้มีการจัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ (Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Russian Federation on Cooperation in the Field of Exploration and Use of the Outer Space for Peaceful Purposes) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) เพื่อกำหนดกรอบแผนงานกิจกรรมด้านการค้าและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งยานอวกาศ

(๒) เพื่อส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมร่วมในการออกแบบ การพัฒนา การสร้าง การทดสอบและการทำงานของเครื่องมืออุปกรณ์ด้านอวกาศ

(๓) เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ความเชี่ยวชาญ ทรัพยากร อุปกรณ์และวัสดุ

(๔) เพื่อกำหนดเงื่อนไขในการจัดทำข้อตกลงที่เกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการของความตกลงฉบับนี้

ทั้งนี้ การพัฒนาและประสานความร่วมมือในการดำเนินการตามความตกลงฉบับนี้ กำหนดให้มีหน่วยงานชำนาญการของแต่ละฝ่ายรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - สทอภ. ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และ Russian Federal Space Agency – ROSCOSMOS

สำหรับความร่วมมือภายใต้ความตกลงฉบับนี้ กำหนดที่จะดำเนินการในสาขาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การสำรวจอวกาศส่วนนอก รวมถึงการวิจัยดาราศาสตร์ฟิสิกส์ และการศึกษาดาวเคราะห์
- การสำรวจโลกจากระยะไกลในอวกาศส่วนนอก
- การศึกษาวัตถุอวกาศ
- การแพทย์และชีววิทยาอวกาศ
- การสื่อสารทางอวกาศต่าง ๆ ดาวเทียมเพื่อกิจการโทรทัศนและวิทยุกระจายเสียง รวมทั้งเทคโนโลยีและบริการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร
- การนำทางด้วยดาวเทียม เทคโนโลยีและบริการที่เกี่ยวข้อง
- การวิจัยและการพัฒนา การผลิต การดำเนินการและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยานอวกาศ อุปกรณ์ และระบบต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกภาคพื้นดินที่สอดคล้องกัน

- การจัดหาและการให้บริการการปล่อยดาวเทียม
- การใช้ผลจากการวิจัยร่วมที่มีประโยชน์ ในการสร้างอุปกรณ์อวกาศใหม่ ๆ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในภาคอื่น ๆ ทางเศรษฐกิจ
- การคุ้มครองสภาพแวดล้อมของอวกาศ รวมทั้งการเฝ้าติดตาม การป้องกัน และลดการขยายตัวของขยะอวกาศ

ทั้งนี้ สาขาความร่วมมือเพิ่มเติมจะถูกกำหนดโดยความเห็นชอบร่วมกันของคู่ภาคีทั้งสองฝ่าย

๑.๒ การดำเนินการต่อมา

กระทรวงการต่างประเทศ สหพันธรัฐรัสเซีย ได้ยกร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ เสนอให้ฝ่ายไทยพิจารณา ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ พิจารณาเสนอความเห็น ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นและปรับแก้ไขเนื้อหาโดยลำดับ ดังร่างความตกลงตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔ อนึ่ง กระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายได้เคยมีความเห็นร่วมกันว่าจะผลักดันการลงนามความตกลงดังกล่าว ระหว่างการเยือนสหพันธรัฐรัสเซียอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ ๗ - ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งเลื่อนกำหนดการเดินทางดังกล่าวออกไปก่อน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติดังกล่าวเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ไม่มีผลต่อการสูญเสียดินแดน หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้าการลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการจัดทำหนังสือสัญญาในลักษณะนี้ยังไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือ จึงเห็นควรให้ปฏิบัติตามแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ คือต้องนำหนังสือสัญญาดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการลงนามในความตกลงระหว่างประเทศใด ๆ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

-

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านเทคโนโลยีอวกาศและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยตระหนักถึงประโยชน์ของประชาชนทั้งสองประเทศ

/เนื่องด้วย...

เนื่องด้วยความตกลงดังกล่าวจัดทำขึ้นในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล จึงน่าจะเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๖-๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เกี่ยวกับคำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา ระบุว่า “หนังสือสัญญา หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร และอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้ในเอกสารฉบับเดียวกัน หรือหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร” จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

สำหรับประเด็นว่าร่างความตกลงฯ เป็นหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนการลงนามหรือไม่ นั้น โดยที่เนื้อหาของร่างความตกลงฯ สรุปได้ว่า เป็นเพียงการดำเนินความร่วมมือในการสำรวจและการใช้ประโยชน์อวกาศในทางสันติเท่านั้น นอกจากนี้สาระสำคัญของข้อ ๕ และ ๖ แห่งร่างความตกลงฯ สามารถอนุมานได้ว่ามิได้มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีผลผูกพันทางกฎหมายในด้านเงินทุนสนับสนุน หรือทรัพยากรของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แต่เป็นแถลงการณ์ด้วยเจตนารมณ์โดยสุจริตของคู่ภาคี เพื่อให้คู่ภาคีมีความเข้าใจสอดคล้องตรงกันภายใต้กรอบความร่วมมือนี้ ซึ่งข้อบทนี้เป็นการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้งของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย ว่าความตกลงดังกล่าวมิได้มีผลผูกพันในลักษณะใด ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

อนึ่ง เนื้อหาของความตกลงฯ ไม่มีส่วนใดที่ต้องด้วยมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง เพราะไม่มีเนื้อหาส่วนใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ร่างความตกลงฯ จึงไม่จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

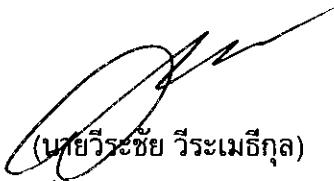
๕.๑ ให้ความเห็นชอบร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ ทั้งนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำที่ไม่ใช่สาระสำคัญ หรือไม่มีผลกระทบต่อเนื้อหาสาระของร่างความตกลงฯ ฉบับนี้ ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหารือร่วมกับกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ แทนคณะรัฐมนตรี โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก

๕.๒ อนุมัติการลงนามในความตกลงดังกล่าว โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหพันธรัฐรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติ

๕.๓ อนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามในमतกลงดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช วีระเมธีกุล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

โทรศัพท์ ๐-๒๑๔๓-๐๕๕๖

โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๖๐๓